

<https://blog.liga.net/user/idvorskaya/article/44952>

3. Моца А., Шевчук С., Середа Н. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-31>

Ольга Романчук

завідувачка кафедри української та іноземних мов
*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів*

Ростислав Коваль

доцент кафедри української та іноземних мов
*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів*

АВТОР ПОВСТАНСЬКИХ МАРТИРОЛОГІВ СТРИЙЩИНИ ФЕДІР СОЛОВІЙ (1931–2002)

Одним із важливих напрямів популяризації Стрия в якості привабливого та цікавого міста для туристів є розроблення відповідних екскурсійних маршрутів, зокрема, міським кладовищем на вулиці Нижанківського. У 2019 році вийшло надзвичайно ґрунтовне історично-меморіальне видання Лідії Миськів [1], у якому авторка розповіла історію Стрия через особистості спочилих на цвинтарі міста його достойників. Дослідження побудоване на основі використаних історичних джерел, дотриманні принципів історизму, об'єктивності та системності в підході до вивчення минулого міста і його мешканців. У ньому в коротких біограмах згадано понад сімсот осіб містян з різних галузей і сфер діяльності, з їх персональними історіями, що дозволило уявити колективну біографію людності міста того періоду [1, с. 17].

За допомогою цієї праці можна укласти тематичні екскурсії кладовищем відповідно до зацікавлень відвідувачів. Вважаємо, що в екскурсійні маршрути слід обов'язково включати поховання Федора Соловія, за професією – лікаря, за покликанням – краєзнавця-історика.

Федір Євтимович Соловій народився 12 серпня 1931 року у селі Кліщівні Рогатинського району на Івано-Франківщині. Закінчив Івано-Франківський медичний інститут за спеціальністю лікар-хірург. Обіймав керівні посади в медичних закладах включно з посадою головного лікаря Спаської дільничної лікарні Рожнятівського району Івано-Франківської області. Після здобуття незалежності України друкував статті в пресі про борців за волю України в лавах ОУН та УПА з рідного села, Стрийщини [2, с. 441].

Результатом його тривалих пошуків стала книга «Повстанський мартиролог Стрийщини 1930–1950-х років» [4], що вийшла в 1999 році. У ній подано прізвища майже двох тисяч повстанців, більшість з яких загинули за свободу і незалежність України. В низці випадків автор назвав прізвища, а коли не вдалося їх віднайти, то псевдоніми героїв з інших сіл, полеглих на теренах населених пунктів Стрийщини [2, с. 441]. У передмові сам Федір Соловій зазначає: *«Ідея зберегти пам'ять про наших Героїв-мучеників, про події страшного лихоліття 40-х років нашого століття в автора виникла вже досить давно. Він вірив, що настане час, коли ці події будуть описані в періодиці чи книзі. Основне, щоб якнайдетальніше зібрати матеріал. Автор почав описувати ці історичні події зі свого рідного села Кліщівна Рогатинського району Івано-Франківської області з 14 січня 1990 року... З 1994 року автор розпочав збирати матеріал для Повстанського мартиролога Стрийщини 30–50-х років... Народ зберіг у своїй пам'яті майже всіх своїх Героїв. Це дуже відрадно. Московським червоним катом вдалося тимчасово змусити замовкнути український народ, але не вдалось змусити його забути себе, забути своїх Героїв, які віддали життя за волю України»* [4, с. 9–16].

Нагромаджений фактаж склав його другу і об'ємнішу книгу «Галичина – в'язні більшовицьких таборів» [3], що побачила світ у 2003 році. У передмові Володимир Павленко говорить про те, що *«автор об'їздив усі села Стрийського району, обійшов усі вулиці Стрия, зустрічався з сотнями людей, щоб зібрати по крупинках факти про тих, хто зазнав комуністичних репресій, пережив неймовірні знущання над людською гідністю за колючим дротом в таборах і тюрмах Сибіру та Казахстану»* [3, с. 4].

Ігор Николин, педагог, краєзнавець, культурно-освітній діяч, що допомагав Федору Соловію у збиранні матеріалів до його книг, у післяслові до цієї праці відзначив: *«Треба бути дуже сміливим і відважним, щоб взяти на себе тягар написання цієї книжки. Без любові до своїх героїв, без Божого промислу і опіки неможливо було б виконати таку титанічну роботу... І це зробила одна, вже немолода людина – скромний лікар, але талановитий письменник, великий патріот свого народу пан Федір Соловій... Автор намагався згадати всіх, хто страждав у тюрмах і таборах ГУЛАГу, хто залишився назавжди у вічній мерзлоті Сибіру, Півночі і Казахстану, тих, хто дожив до наших днів, пройшовши всі кола більшовицького пекла... Праця пана Соловія є на часі, вона нагадує нам про них, навіки увічніює їх пам'ять, залишає нам і нашим нащадкам імена і короткий життєпис наших братів і сестер, матерів і батьків, бабусь, дідів і прадідів... Коли читаєш книжку, моторошно стає від того, що пережили репресовані... Диву даєшся, роздумуючи, як вижили наші земляки в тих неймовірно важких, нелюдських умовах. Це Бог їм допоміг, щоб вони вижили і розповіли про все пережите»* [3, с. 727–728].

Великий патріот свого народу, рідного краю Федір Соловій повернув з небуття до нашої пам'яті сотні мужніх героїв Стрийщини і цим гідно доповнив історію визвольної боротьби за незалежність України [5, с. 114]. Помер Федір Соловій 24 липня 2002 року, вічний спочинок знайшов на Стрийському міському кладовищі [1, с. 235].

Література:

1. Миськів Л. Про що шепоче вічність: На стежках пам'яті. Книга 1. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2019. 504 с.
2. Пастух Р. Соловій Федір. Стрийщина. Книга 2: Історія в іменах. Стрий : Щедрик, 2012. С. 441.
3. Соловій Ф. Галичина – в'язні більшовицьких таборів. Стрий : Щедрик, 2003. 735 с.
4. Соловій Ф. Повстанський мартиролог Стрийщини 1930–1950-х років. Стрий : Щедрик, 1999. 416 с.
5. Стрийщина. Книга 1: Сторінки історії. Стрий : Щедрик, 2009. 688 с.

Василь Семенов

професор кафедри «Підприємництво та туризм»
Одеський національний морський університет,
м. Одеса

Діана Маснюк

студентка Інституту морського бізнесу
Одеський національний морський університет,
м. Одеса

АЛЬТЕРНАТИВИ ПОМ'ЯКШЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ ДЛЯ УЧАСНИКІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19

Міжнародні туристи прагнуть відвідувати інші країни, але жорсткі заборони на відвідування, різноманітні обмеження у вигляді вимог до наявності тестів, COVID-сертифікатів тощо залишають такі бажання марними. Науковці й фахівці сфери туризму приділяють значну увагу одночасно і дослідженням впливу пандемії, і процесам розвитку сфери туризму, і пошукам відповідних альтернатив.

Близько 50 (20%) туристичних напрямків на кінець 2021, початок 2022 року залишалися повністю закритими